

SXEDIO.85X

11.2.1931: (Γ μέρος). Η ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΣΕΡ ΡΟΝΑΛΝΤ ΣΤΟΡΡΣ ΓΙΑ ΤΑ ΟΚΤΩΒΡΙΑΝΑ. ΣΤΗ ΛΕΥΚΩΣΙΑ Η ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΠΛΗΘΟΥΣ ΠΟΥ ΠΥΡΠΟΛΕΙ ΤΟ ΚΥΒΕΡΝΕΙΟ. ΣΤΗ ΛΕΜΕΣΟ ΠΥΡΠΟΛΕΙΤΑΙ ΕΠΙΣΗΣ Η ΟΙΚΙΑ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΗ

Ο Κυβερνήτης της Κύπρου Σερ Ρόναλντ Στορρς στο Τρίτο μέρος της έκθεσης του στον υπουργό Αποικιών για τα γεγονότα της 21ης Οκτωβρίου 1931 ανέφερε:

23. Ευθύς μετά την άφιξη των 22 αστυνομικών για ενίσχυση το αυτοκίνητο του προσωρινού Αποικιακού Γραμματέα που βρισκόταν ακριβώς μπροστά από το προπύλαιο θεάθηκε να φλέγεται. Είχε καταστραφεί και αναποδογυρισθεί νωρύτερα και τό βράδυ εκείνο. Λίγο αργότερα το πλήθος έβαλε φωτιά στα τρία από τέσσερα αυτοκίνητα με τα οποία είχαν φθάσει αστυνομικές ενισχύσεις μπροστά στο οίκημα. Κάθε φορά που δυνατόν να τοποθετούντο υπό προφύλαξη, κατά μήκος της πρόσοψης του οικήματος μέσα από τα παράθυρα αστυνομικοί, αλλά ο χείμαρρος των λίθων και η ολοσχερής φθορά που προξενείτο καθιστούσε δύσκολη τη διατήρηση αποτελεσματικής φρούρησης. Όταν ο διοικητής καταπείστηκε ότι είχαν δινεργηθεί οριστικές απόπειρες προς εμπρησμό του οικήματος αποφάσισε ότι έπρεπε να γίνει χρήση πυροβόλων όπλων, αλλά διέταξε πρώτα το απόσπασμα των ροπαλοφόρων να επιτεθεί και πάλι, τη δε φορά αυτή από τη δυτική πλευρά του οικήματος. Η επίθεση εκτοξεύθηκε υπό χάλαζα λίθων και δεν κατόρθωσε προηγουμένως να προσεγγίσει μερικούς από τους μαθητές που βρίσκονταν μπροστά στο οίκημα. Ησαν τόσο εξερεθισμένοι ώστε καθόλου δεν έλαβαν υπόψη τα όσα τους ανέφερε. Αφού διέταξε το απόσπασμα που έφερε πυροβόλα όπλα να ετοιμασθεί βγήκε και πάλι για να καταπεισθεί ότι καμιά άλλη μέθοδος, εκτός του πυροβολισμού δεν υπήρχε προς αναχαίτηση της

στάσης. Οδήγησε τό το απόσπασμα των πυροβολητών από γύρω από το πίσω μέρος του κτιρίου προς την ανατολική πλευρά. Στο μέρος τούτο μπορούσε κάποιος να δει περαιτέρω απόπειρες προς εμπρησμό. Ο διοικητής διάβασε το θέσπισμα για στάση, η έννοια του οποίου εκφωνείτο επίσης ελληνικά από κάποιον αστυνομικό. Η σάλπιγγα ήχησε και δόθηκε προειδοποίηση και πάλι μεγαλόφωνα. Περίπου **100** από το πλήθος ήσαν θεατοί και ενώ αυτοί κατ' αρχήν αποσύρθηκαν επέστρεψαν γρήγορα πίσω εκστομίζοντες μεγαλοφώνως ύβρεις κατά της αστυνομίας. Η σάλπιγγα ήχησε εκ νέου και δόθηκε η διαταγή προς πυροβολισμό. Το απόσπασμα απολούμενο από δώδεκα άνδρες διατάχθηκε να πυροβολήσει μια βολή ο κάθε ένας και να σημαδεύσει το πλήθος στα πόδια. Οι αστυνομικοί πυροβόλησαν τον αριθμό βολών που διατάχθηκαν, επακολούθησαν δε μερικοί διασκορπισμένοι πυροβολισμοί. Το πλήθος διασκορπίστηκε και καταδιώχθηκε από την Αστυνομία η οποία διατάχθηκε να εφορμήσει και απαλλάξει τα γήπεδα από το πλήθος. Δυο πληγωμένοι στασιαστές έκειντο στο έδαφος, πληγώθηκαν δε επτά εν όλω ένας από τους οποίους απέθανε αργότερα. Σχεδόν συγχρόνως οι φλόγες από τα περαπετάσματα προς τη δυτική γωνιά της πρόσοψης του οικήματος απλώθηκαν στη στέγη και κατακυρίευσαν την όλη οικοδομή η οποία μετά από πέντε λεπτά έγινε ολοσχερώς παρανάλωμα του πυρός. Οι αστυνομικοί ανήγγειλαν ότι τα γήπεδα ήσαν απαλλαγμένα στασιαστών. Ήταν τότε ακριβώς λίγο μετά την **11η** μ.μ. ώρα. Ζητήθηκε ιατρική βοήθεια για τους πληγωμένους και εγώ φουρούμενος από δύο αστυνομικούς αναχώρησα με αυτοκίνητο και κατευθύνθηκα με τον προσωρινό Αποικιακό γραμματέα στην κατοικία του αποικιακού γραμματέα. Περάσαμε μικρές ομάδες θεατών κατά μήκος του δρόμου. Οι διαδηλώσεις στην πόλη κράτησαν μέχρι την **1η** π.μ. ώρα.

24. Μετά την άφιξη στην κατοικία του Αποικιακού Γραμματέα κάλεσα αμέσως τα στρατεύματα από το Τρόδος και αποφάσισα ότι θα ήσαν αναγκαίες

περαιτέρω στρατιωτικές ενισχύσεις. Η μόνιμη φρουρά αποτελείτο από τρεις αξιωματικούς και εκατόν είκοσι τριών ανδρών. Αφαιρουμένων δε των φρουρών, που απαιτούντο για τη μεταφορά και των των ανδρών στο Νοσοκομείο, λιγότεροι από εκατό θα ήταν διαθέσιμοι προς παράταξη. Οι αστυνομικοί εξασκούνταν και χρησιμοποιούνταν σχεδόν αποκλειστικά για την παρεμπόδιση και ενίσχυση του εγκλήματος και δεν αποτελούσαν κυριολεκτικά στρατιωτική δύναμη. Η πολιτορκία του Κυβερνείου απέδειξε ότι δεν μπορούσε κάποιος να περιμένει από αυτούς να ανταποκριθούν επαρκώς προς σοβαρή διατάραξη της τάξης εκτός από τη χρήση πυροβόλων όπλων. Η βιοπρραγία στη Λευκωσία φάνηκε ότι είχε παρακινηθεί από ανταγωνιστικό αίσθημα προς τη Λεμεσό. Ήταν δε βέβαιο ότι περαιτέρω ανταγωνισμοί και ταραχές θα προέκυπταν και θα όφειλε κάποιος να χειρισθεί τη κατάσταση από την αρχή με σταθερότητα πριν ή θα μπορούσε να συμβεί περισσότερη βλάβη, και του, εάν είναι δυνατό χωρίς προσφυγή στη χρήση των όπλων. Οι πολιτικοί δημεγέρτες είχαν διεγείρει τον όχλο, αλλά δεν μπορούσα και να ακόμη επιθυμούσαν να τον περιορίσουν. Φαινόταν ότι στη Λευκωσία, ο όχλος είχε αναλάβει την αρχηγία. Εάν δε παρόμοιες περιστάσεις εμφανίζονταν και στις άλλες πόλεις και ξαπλώνονταν στα χωριά, ή εάν συνέβαινε να υπάρξει οποιαδήποτε προνενομημένη άσκηση πιθανόν να επακολουθούσε αναρχία σε πολύ ευρεία κλίμακα. Οι ταχύτερες προφυλάξεις ήσαν αναγκαίες για να εξασφαλισθεί το δυνατό της πρόληψης οποιασδήποτε τέτοιας συνέπειας. Τηλεγράφησα επομένως στον Αξιωματικό που είχε τη γενική αρχηγία των βρετανικών Στρατευμάτων στην Αίγυπτο κάπως σταλούν αεροπορικώς και όσο το δυνατό γρηγορότερα πρόσθετα στρατεύματα στον Αρχιναύαρχο του στόλου στη Μεσόγειο για την αποστολή αεροπλανοφόρου ή καταδρομικού. ανακοίνωσα με το καλώδιο κάποια έκθεση για την κατάσταση στον προκάτοχό σας και ακύρωσα την άδεια απουσίας που μου παραχωρήθηκε. Ενήργησαν επίσης όπως δοθούν τηλεγραφικές οδηγίες

προς τους διοικητές να λάβουν προφυλακτικά μέτρα στις επαρχίες τους και να αναγγέλλουν τηλεγραφικώς την κατάσταση δυο φορές την ημέρα μέχρι περαιτέρω γνωστοποίησης. Ειδοποιήθηκαν ότι είχε επισυμβεί στη Λευκωσία σοβαρή διατάραξη της τάξης.

25. Κατά τη νύκτα ο Αρχιαστυνόμος διέταξε όπως τεθούν φύλακες στις διάφορες θέσεις γύρω από την πόλη, που σημειώνονται στο σχέδιο για την Εσωτερική Ασφάλεια. Παρασκευάστηκε γραφείο για τον αξιωματικό που έχει την αρχηγία των στρατευμάτων στην κεντρική αστυνομία, ο δε προσωρινός αποικιακός γραμματέας διευθέτησε ώστε ορισμένα μέλη από το προσωπικό του διατελούν σε αυτή εκ περιτροπής σε συνεχές καθήκο. Αυτός ο ίδιος διέμενε μαζί μου στην κατοικία για τον Αποικιακό Γραμματέα η οποία συνεδέθη γρήγορα με την κεντρική αστυνομία με απευθείας και πρόσθετη τηλεφωνική γραμμή. Η τηλεγραφική εταιρεία παρακλήθηκε να υποβάλλει όλα τα ιδιωτικά τηλεγραφήματα για το Εξωτερικό στο γραφείο του αποικιακού γραμματέα προς λογοκρισία, όλα δε τα τηλεγραφήματα για το εσωτερικό θα λογοκρίνονταν από τους Διοικητές. Τα αναγκαία εντάλματα εκδόθηκαν κατάλληλα. Ο διοικητής εξέδωσε μεγάλες έντυπες γνωστοποιήσεις οι οποίες φυλάσσονταν σε διαθεσιμότητα σε όλα τα επαρχιακά κεντρικά γραφεία, που επιστούν την προσοχή του κοινού, όπως παραμένει κατ' οίκον από την ανατολή μέχρι τη δύση του ηλίου, που απαγορεύουν τις συναθροίσεις πέρα από πέντε πρόσωπα, την οπλοφορία και κάθε προκλητική συμπεριφορά. Τοιχοκολλήθηκαν αυτές στην πόλη κατά την Ανατολή της **22ας**.

26. Οι προειδοποιητικές γνωστοποιήσεις αποτελούν μέρος του σχεδίου για ταραχές σε έκτακτες περιστάσεις της Αποικίας. Παρόλον ότι η τέλεια εφαρμογή τους δεν ήταν συχνά δυνατή, κρίθηκαν αυτές χρήσιμες ως προκαταρκτικό μέτρο τόσο στη Λευκωσία όσο και στις άλλες επαρχίες. Ήταν δε φανερό εν τούτοις ότι περαιτέρω εξουσίες τους για "υποπιευσόμενη στάση" απαιτουμένων θα ήσαν αναγκαία. Αναγγέλθηκε από την Αμμόχωστο ότι επικρατούσε

ζωηρή έξαψη και ότι αναμενόταν πριν από το τέλος της ημέρας διατάραξη της τάξης τόσο εκεί όσο και στη Λάρνακα. Η κατάσταση στη Λευκωσία ήταν αβέβαιη υπερβαλλόντως. Σκέφθηκα ότι το κράτος της υποψίας έπρεπε να διαδεχθεί ισχυρή διακυβέρνηση με πεποίθηση όσο το δυνατό νωρίτερα και ότι έκτακτες εξουσίες ευρέως και εάν ήτο αναγκαίο μόνιμου χαρακτήρα, έπρεπε να αποκτηθούν άμεσα. Εκτος δε άλλων λόγων, το γόητρο της Κυβέρνησης απαιτούσε όπως αποφευχθεί πάση θυσία ο στρατιωτικός νόμος. Για τούτο ζήτησα και σε σύντομο διάστημα τριών ωρών έτυχα τηλεγραφικώς έγκριση από τον προκάτοχο σας να εισαγάγω το περί Αμύνης (Βρετανικών Κτήσεων) Διάταγμα εν Συμβουλίω του **1928**.

27. Ο Αξιωματικός που έχει την αρχηγία των στρατευμάτων είχε φθάσει με ένα ουλαμό από το Τρόδος στις **7.30** π.μ. και ενίσχυσε τις αστυνομικές φρουρές. Τρεις επί πλέον ουλαμοί κατέφθασαν από το Τρόδος στις **10.30** και η στρατιωτική δύναμη στη Λευκωσία συμποσούντο σε **3** αξιωματικούς, και **91** άνδρες διαφόρων βαθμών. Αναγγέλλονταν ότι λάμβαναν χώρα εξερεθισμένες συναθροίσεις εντός των τειχών της πόλης, αλλά οι οι έξοδοι από την πόλη επιτηρούνταν, κάθε δε σημαίνουσα κυβερνητική υπηρεσία προστατευτόταν. Πρίν από το μεσημέρι ο αρχηγός των στρατευμάτων αποφάσισε να αποστείλει δυο ουλαμούς μέσω Λάρνακας στην Αμμόχωστο προς αποκάθαρση της κατάστασης εκεί.

29. Στην Αμμόχωστο είχε συναθροισθεί πλήθος φαύλων, κατέφθαναν δε συνεχείς εκθέσεις προς τον προσωρινό διοικητή, ότι επρόκειτο να διενεργηθεί επίθεση κατά της κυβερνητικής παρουσίας. Αναζητήθηκαν οι αρχηγοί τους και τους επιστήθηκε η προσοχή. Υποσχέθηκαν ότι θα χρησιμοποιούσαν την επήρεια τους προς παρεμπόδιση της έκρηξης στάσης, αλλά είπαν ότι δεν μπορούσαν να εγγυηθούν την αναχαίτηση του όχλου. Ένας από αυτούς ανέφερε ότι η πολιτική του θα ήταν να παροτρύνει το λαό να προβάλλει παθητική αντίσταση και να ελαττώσει την

Κυβερνητική πρόσοδο παύοντας το κάπνισμα, να απόσχει δε να μεταχειρίζεται εισαγόμενα εμπορεύματα. Παρότρυνση εξερεθισμένου όχι στην παθητική ένσταση και αποχή κατά της Κυβέρνησης από το κάπνισμα ήταν βεβαίως ισοδύναμη προς πρόκληση, η δε τέτοια άτοπη αντιφατική διαβεβαίωση υπήρξε χαρακτηριστική της ανεύθυνης και επικίνδυνης αμφιλογίας και των σοβαρότερων ακόμη από τους αρχηγούς κατά τη διάρκεια των ταραχών. Η ανάγκη της θυσίας και αιματοχυσίας, αναφερόταν επίσης ελεύθερα κατά τις ομιλίες τους, στην Αμμόχωστο δε με την ευκαιρία αυτή "η ταπεινότητα των Αγγλων που μάχονται εναντίον άοπλου πληθυσμού". Από το μεσημέρι και ύστερα αναμενόταν κάποια επίθεση. Όλες οι βρετανίδες με τα παιδιά τους εκκένωσαν τη πόλη και επιβίαστηκαν σε κάποιο ατμόπλοιο της Χεδιβικής εταιρείας που ναυλοχούσε στο λιμάνι χάρις δε στο παράδειγμα και την ενέργεια του γενικού διευθυντή του σιδηροδρόμου διοργανώθηκε εθελοντική δύναμη από 20 βρετανούς υπαλλήλους και άλλους προς υποστήριξη της αστυνομίας. Ο στρατιωτικός ουλαμός έφθασε στις 5 μ.μ. έγινε δε εγκαθίδρυση προστατευομένης περιοχής και καταλήφθηκαν ορισμένες σημαντικές θέσεις. Εκδόθηκαν δε γνωστοποιήσεις με τις οποίες διατάσσεται όπως διατελούν κλειστά όλα τα αδειούχα καταστήματα.

30. Ο Διοικητής Λεμεσού είχε τηλεγραφήσει το πρωί ότι επικρατούσε πλήρης τάξη και ότι δεν ανέμενε ότι θα συνέβαιναν ανησυχίες. Ο αστυνόμος ήταν της ίδιας γνώμης. Η αστυνομία εκρατείτο στον στρατώνα έτοιμη για κάθε περίπτωση επείγουσας φύσης και προσκαλούνταν εφεδρίες από την επαρχία. Ησυχία εξακολουθούσε μέχρι τις 6,30 μ.μ. ώρας οπότε κατέφθασαν από τη Λευκωσία δυο φορητά αυτοκίνητα προς λήψη προμηθειών. Η αγορά ανοίχθηκε, αλλά καθ' ην στιγμή εξάγονταν προμήθειες από την αγορά για το φορητό αυτοκίνητο έγινε συνάθροιση κόσμου. Ο κόσμος έδειξε σύντομα σημεία δυσαρέσκειας γιατί ανοίχθηκε η αγορά για τους βρετανούς στρατιώτες, τελικά δε όρμησαν κατά του αυτοκινήτου και έριψαν

τους σάκκους των τροφίμων στο έδαφος. Ευθύς μετά από αυτά οι καμπάνες των εκκλησιών άρχισαν να ηχούν, ο δέ λαός εξωθείτο να συναθροισθεί στη Μητρόπολη. Κάποιος αστυνομικός και κάποιος αστυφύλακας παράσταντο καθ' ον χρόνο αγόρευε ο Μητροπολίτης από κάποιον εξώστη προς το πλήθος. Δεν κράτησαν σημειώσεις τότε, αλλά ανέφεραν στην έκθεση που έκαμαν ότι αυτός είχε μιλήσει ως ακολούθως: "Εφόσον ο λαός της Λευκωσίας αρνήθηκε να προμηθεύσει τροφές για το στρατό είναι εντροπή για το λαό της Λεμεσού να δώσει τέτοιες. Οφείλουμε να εμποδίσουμε με κάθε μέσο τη λήψη από τη Λεμεσό. Παρακαλώ δώστε μας πέντε λεπτά καιρό για να σκεφθούμε τα μέτρα τα οποία πρέπει να ληφθούν. Αστυνομική δε περίπολος απεστάλη σύντομα μετά αυτά στις αποθήκες προμηθειών του στρατού προς τις οποίες όπως είχε αναγγελθεί βιάδιζε το πλήθος.

31. Στις **8.15** μ.μ. ο Διοικητής τηλεγράφησε για την κατάσταση ως ακολούθως: "Η πόλη ησυχάζει, αλλά επικρατεί έξαψη. Ο Μητροπολίτης βκρίσκεται ακόμη εδώ και εάν διενεργηθεί περισσότερη προαπαγάνδα πιθανόν να έχουμε ανησυχίες. Ο όχλος παρεμπόδισε πριν από λίγο τα αυτοκίνητα να φορτώσουν τροφές για το στρατό. Όταν καταφθάσουν πολεμικά πλοία φρονώ ότι είναι φρόνιμο να αποσταλεί ένα εδώ". Αφού απέστειλε το τηλεγράφημά του ο Διοικητής εξεκίνησε προδηλατώντας για το σπίτι του που κείται σε απόσταση ενάμιση μιλίου. Στο μέσο του δρόμου τον πρόφθασε κάποιο πλήθος το οποίο προχωρούσε προς την ίδια κατεύθυνση και έγινε πυκνότερο εφόσον αυτός πλησίασε προς την αρχή του. Ο λαός φώναζε υπέρ της Ένωσης και έφερε ράδβους. Μερικοί έδειξαν εχθρότητα προς αυτόν και το ποδήλατό του, από το οποίο είχε κατέλθει, κτυπήθηκε από αυτούς. Εφθασε στην οικία του ταυτόχρονα με τους επικεφαλής του πλήθους και εισήλθε σε αυτή από την πίσω αυλή. Το πλήθος εισήλθε στην αυλή επίσης και άρχισε να λιθοβολεί την οικία και να σπάζει τα παράθυρα και τα ξύλινα παραθυρόφυλλα. Εθεσαν πυρ σε κάποιο σωρό από

αποκομμένα κλαδιά και απέκοψαν τα ηλεκτρικά σύρματα. Κατέφθασε αυτοκίνητο με κυτία πετρελαίου, το δε πλήθος έβαλε πυρ στην πίσω πόρτα της οικίας. Μέσα στην οικία ο διοικητής μόνος με τη σύζυγο του και τη δωδεκαετή κόρη του και δυο υπερέτες, βρίσκετο στερούμενος κάθε δύναμης. Αποπειράθηκε να βγει και να μιλήσει προς το πλήθος, αλλά αναγκάστηκε να εισέλθει σε αυτήν από χάλαζα λίθων που ρίχνονταν. Ένας από τους υπηρέτες ο οποίος είχε σταλεί να ειδοποιήσει την αστυνομία εξαναγκάστηκε από το πλήθος να επιστρέψει αλλά τελικά κατόρθωσε να διέλθει. Βλέποντας ότι ο εμπρησμός της οικίας είχε προχωρήσει αρκετά, ο διοικητής και η οικογένεια του διέφυγαν από τη μπροστινή πόρτα. Οδηγήθηκαν από δύο καλώς διατεθειμένους προς αυτούς πρόσωπα προς την παραλία και με λέμβους οδηγήθηκαν προς το υπόστεγο του τελωνείου όπου απεβιβάστησαν και μετέβησαν στην αστυνομία. Όταν η αστυνομία κατέφθασε στη σκηνή του εμπρησμού ήταν πλέον πολύ αργά για την κατάσβεση της, ο δε όγκος του πλήθους είχε αναχωρήσει και εγκατέλειψε κάποιο υπόλειμμα θεατών. Η αστυνομία καμμιά προεδοποίηση δεν είχε για κάποιο σκοπό εμπρησμού της οικίας του διοικητή. Η ηπροσοχή τους διασπάστηκε προς τη στρατιωτική αποθήκη προμηθειών, οι δε κινήσεις τους παρεμποδίζονταν από την έλλειψη μεταφορικών μέσων με αυτοκίνητα. Ένα ιδιωτικό αυτοκίνητο το οποίο χρησιμοποίησαν "κόλλησε" σε κάποιο αμμόδεσ ανάχωμα στα πλαίσια της οδού και κατ' ανάγκη εγκαταλείφθηκε. Το δε πλήθος το έκαψε.

32. Έλαβα το τηλεγράφημα του Διοικητή που ανήγγελλε ότι είχε πυρποληθεί η οικία του και ότι η Αστυνομία αδυνατούσε να χειρισθεί την κατάσταση στις **10.45** μ.μ. ο δε αξιωματικός που διηύθυνε τα στρατεύματα συγκατατέθηκε να στείλει προς αυτόν τον ουλαμό από τη Λάρνακα, η οποία μετά τη διάλυση του συλλαλητηρίου της **6ης** μ.μ. διατελούσε σε ησυχία. Εάν υπήρχε οποιαδήποτε προειδοποίηση σοβαρής διατάραξης της τάξης, από τη Λεμεσό θα μπορούσε να

σταλεί στρατιωτική βοήθεια πολύ νωρίτερα, αλλά το περιστατικό γύρω από το φορτηγό ήταν τελείως απροσδόκητο, δεν είναι δε παράλογος ισχυρισμός ότι εκτός από το επεισόδιο εκείνο η περαιτέρω έκρηξη ενδεχόμενα να μη επισυνέβαινε. Ο ουλαμός έφθασε στη Λεμεσό στις 3 π.μ. την επομένη το πρωί. Είχαν αναγγελθεί ερεθισμός και εκδηλώσεις από την Πάφο, το δε τηλεγραφικό σύρμα είχε κοπεί. Δεν κατέστη δυνατό να αποσταλούν ενισχύσεις, αλλά ως θα παρατηρηθεί η κατάσταση βρισκόταν στην πορεία της εξέλιξης. Στη Λευκωσία οι καμπάνες των εκκλησιών είχαν ηχήσει μετά το μεσημέρι το δε πλήθος είχε συναθροισθεί και αρνείτο να φύγει. Εξη χιλιάδες κόσμου, όπως λέχθηκε συναθροίστηκαν στην οδό Λήδρας διευθυνόμενοι προς τη Νέα Είσοδο όπου έκαναν έναρξη βομβαρδισμού με βολή λίθων και απειλούσαν να επιτεθούν κατά του φρουρού. Η Νέα Είσοδος είναι στην κατ' ευθείαν προσέγγιση προς την πόλη από τα κυβερνητικά γραφεία και την κατοικία του αποικιακού γραμματέα. Τέθηκε οδόφραγμα από ακανθό σύρμα, ο φρουρός αποσύρθηκε και τοποθετήθηκε μυδραλλιοβόλο. Εξαγγέληκα προειδοποιήσεις μεγάλφωννα ότι όποιος προσεγγίζει το οδόφραγμα και επιχειρεί να το μετακινήσει θα πυροβολείται. Οφείλονται χάριτες στα στρατεύματα και την αστυνομία για την επιδεξιότητα που εξάσκησαν και υπομονή κατά την παρούσα και παρόμοιες περιπτώσεις παρόλον ότι προκαλούντο πολύ. Το πλήθος διασκορπίστηκε πριν από τα μεσάνυκτα".